

Muusikaõpetuse ainekava

I kooliaste

Õppe-ja kasvatuseesmärgid

- aktiivse musitseerimise kaudu õpilaste muusikaliste võimete arendamine;
- huvi ja loova suhtumise kujundamine muusikasse kui kunstiiki;
- muusikalise eneseväljendusoskuse ja loominguliste võimete kujundamine;
- muusikalise kirjaoskuse põhialuste omandamine;
- rahvuslike kultuuritraditsioonide edasikandmine;
- muusikakultuurilise aluse ja väärtushinnangute kujundamine;
- õpilase isiksusliku ja sotsiaalse arengu toetamine.

Õppeaine kirjeldus

Muusikaõpetus toetab õpilase individuaalse eripära kujundamist muusikalise eneseväljenduse kaudu. Muusikaõpetuses avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegelemiseks ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Maailma seal hulgas Eesti muusikakultuuri tutvustamisega kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ja sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid.

Õppetegevus

1. klass

Laulmine ja hääle arendamine

- häälekujunduslik töö: õige kehahoid, pingevaba hingamine, loomulik toonitekitamine, diktsioon ja emotsionaalsus laulmisel (eelistatud on a capella laulmine);
- lastelaulud, mudellaulud pentatoonilise helirea astmetel, rahvalaulud – üherealised regiviisid;
- laulude õppimine: (1) kuulmise järgi, (2) käemärkide järgi, (3) rütmistatud astmenoodi järgi, (4) noodi järgi astmenimedega.

Muusikaline kirjaoskus

- helikõrguste eristamine ja heliastmete SO, MI, RA tundmaõppimine kuulmise, käemärkide ning noodijoonestiku järgi erinevates kõrguspositsioonides mudellaulude kaudu;
- meetrum, rõhulised ja rõhuta pulsilöögid;
- takt, taktimõõt 2 ja 3, taktijoon, lõpujoon, kordusmärgid;
- rütm: TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A ja veerandpaus;
- rütmipillide ja kehapilli kasutamine muusikalise mõtlemise ja eneseväljendamise kujundamisel;
- noodikirja tundmaõppimine: noodijoonestik, noodivars ja noodipea;
- rütmi esitamine noodipildi järgi,
- vormiõpetus: mõiste refrään;
- dünaamikamärgid: p ja f.

Muusikalised teadmised ja oskused

- tutvumine erinevate pillide (rütm-, plaat-, orkestripillid) tämbritega;
- tants: rahvatants, ballett, peotants, pop-tants;
- teemakohased karakterpalad;
- mõisted helilooja ja luuletaja, salm ja refrään, orkester, koor.

Õpitulemused

- laulab ea- ja võimetekohaselt, oskab laulda peast 7 – 10 laulu (1-realised regilaulud, ühislaulud õpetaja valikul);
- teab ja oskab laulmisel kasutada heliastmeid SO, MI, RA kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi ja noodijoonestiku järgi erinevates kõrguspositsioonides;
- suudab ühismusitseerimisel püsida meetrumis ning eristada rõhulist ja rõhuta taktiosa;
- teab ja oskab kasutada noodipikkusi TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A ja veerandpausi kuulmise ja noodipildi järgi;
- teab 2- ja 3-osalise taktimõõdu, taktijoonte, kordusmärkide tähendusi;
- tunneb dünaamikamärke p ja f;
- teab ja oskab kasutada mõisteid helilooja, luuletaja, orkester, koor, salm, refrään;
- oskab suunavate küsimuste abil kirjeldada kuulatavat muusikat.

2. klass

Laulmine ja hääle arendamine

- häälekujunduslik töö: õige kehahoid, pingevaba hingamine, loomulik toonitekitamine, diktsioon ja emotsionaalsus laulmisel (eelistatud on a capella laulmine);
- lastelaulud, mudellaulud pentatoonilise helirea astmetel, rahvalaulud – üherealised ja kaherealised regiviisid;
- laulude õppimine: (1) kuulmise järgi, (2) käemärkide järgi, (3) rütmistatud astmenoodi järgi, (4) noodi järgi astmenimedega;
- laulurepertuaarist tulenevalt tutvustatakse vajadused noodikirja märke fermaat, volt, segno ja latern.

Muusikaline kirjaoskus

- heliastmete SO, MI, RA kordamine ning LE, JO, alumiste RA ja SO heliastmete tundmaõppimine kuulmise ning noodijoonestiku järgi erinevates kõrguspositsioonides mudellaulude kaudu;
- JO-võti erinevates kõrguspositsioonides;
- meetrum, rõhulised ja rõhuta pulsilöögid;
- taktimõõtude 2 ja 3 määratlemine;
- rütm: TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A ja veerandpaus;
- rütmi esitamine noodipildi järgi ja rütminoodi ülesmärkimine;
- rütmipillide, plaatpillide, kehapilli kasutamine rütmiharjutustes, ostinato`des, kaasmängudes ja improvisatsioonides;
- vormiõpetus: 2-osaline lihtvorm;
- dünaamikamärgid: p, f, crescendo ja diminuendo.

Muusikalised teadmised ja oskused

- mõisted solist, ansambel, koor;
- esmaste muusikaliste väljendusvahendite tundmaõppimine;
- eesti rahvamuusika; eesti rahvalaulud, -tantsud ja -rahvapillid;
- teemakohased muusikapalad.

Õpitulemused

- laulab ea- ja võimetekohaselt, oskab laulda peast 7 – 10 laulu (1- ja 2- realised regilaulud, ühislaulud õpetaja valikul);
- teab ja oskab laulmisel kasutada astmeid JO, LE, MI, SO, RA kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi ja noodijoonestiku järgi erinevates kõrguspositsioonides;
- tunneb ja oskab laulmisel kasutada astmeid alumine RA, alumine SO kuulmise ja käemärkide järgi;
- oskab määrata 2- ja 3- osalist taktimõõtu;
- tunneb noodipikkusi TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A ja veerandpausi, oskab esitada rütmi kuulmise ning noodipildi järgi;
- oskab iseseisvalt luua ja rakendada lihtsamat rütmi ostinatodes, kaasmängudes ja rütmiharjutustes;
- suudab rütmiliselt improviseerida õpetaja abiga;
- tunneb dünaamikamärke p, f, crescendo, diminuendo;
- oskab kasutada mõisteid solist, ansambel, koor, orkester;
- teab ja oskab kuuldeliselt eristada 1- ja 2-realist regiviisi, tunneb tähtsamaid eesti rahvapille ja rahvatantse;
- teab ja oskab iseloomustada esmaseid muusika väljendusvahendeid (tempo, tämber, dünaamika, meloodia) ning kirjeldada kuulatavat muusikat suunavate küsimuste abil.

3. klass

Laulmine ja hääle arendamine

- häältekujunduslik töö: õigele laululisele hingamisele toetuva emotsionaalse muusikalise fraasi, vaba toonitekitamise ja kõlapuhtuse kujundamine laulmisel;
- lastelaulud, pentatoonilised mudellaulud, eesti ja teiste maade rahvalaulud;
- kaanonid mitmehäälsuse vahendina;
- laulude õppimine: (1) kuulmise järgi, (2) käemärkide järgi, (3) rütmistatud astmenoodi järgi, (4) noodi järgi astmenimedega;
- laulurepertuaarist tulenevalt tutvustatakse vajadused noodikirja märke fermaat, volt, segno, latern ja sidekaar.

Muusikaline kirjaoskus

- heliastmete SO, MI, RA, LE, JO, alumine RA ja SO kordamine ja JO', NA, DI tundmaõppimine kuulmise ning noodijoonestiku järgi erinevates kõrguspositsioonides mudellaulude kaudu;
- JO-võti erinevates kõrguspositsioonides;
- JO- ning RA-astmerida, tervetooni ja pooltooni asukohad helireas;
- 2- ja 3-osalise taktimõõdu määratlemine;
- rütm: TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, veerandpaus ja uued noodipikkused TI-RI-TI-RI, TAI-RI, poolpaus ja tervetaktpaus;
- rütmi esitamine noodipildi järgi;
- rütmi ja astmete kirjutamine noodijoonestikule;
- rütmipillide, plaatpillide, kehapilli kasutamine rütmiharjutustes, ostinato`des, kaasmängudes ja improvisatsioonides;
- vormiõpetus: 2- ja 3-osaline lihtvorm;
- dünaamikamärgid: p, f, crescendo ja diminuendo;
- mõisted: kaanon, tempo, ostinato, piano, forte, improvisatsioon.

Muusikalised teadmised ja oskused

- muusikažanrid marss, valss, polka;
- tutvumine heliloojatega Gustav Ernesaks, Miina Härma, Wolfgang Amadeus Mozart;
- mõisted vokaal- ja instrumentaalmuusika; koorijuht ja dirigent;
- teemakohased muusikapalad.

Õpitulemused

- laulab ea- ja võimetekohaselt, oskab laulda peast 7 – 10 laulu (3 – 5 rahvalaulu ja ühislaulud õpetaja valikul);
- oskab laulmisel kasutada astmeid alumine SO, alumine RA, alumine DI ja JO, LE, MI, NA, SO, RA, DI, JO' kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi ja noodijoonestiku järgi erinevates kõrguspositsioonides;
- teab JO-võtme tähendust, tunneb ja oskab üles kirjutada õpitud heliastmete asukohta noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;
- oskab kuuldeliselt eristada JO- ja RA- astmerida ning terve- ja pooltooni;

- tunneb noodipikkusi TI-RI-TI-RI, TAI-RI, veerandpausi, poolpausi, tervetaktipausi; oskab kirjutada ja esitada rütmi;
- oskab võimetekohaselt improviseerida (rütmitöös, astmeõpetuses, regilaulude sõnade loomisel jms);
- teab ja oskab kasutada mõisteid vokaalmuusika, instrumentaalmuusika, koorijuht, dirigent, kaanon, tempo, ostinato, piano, forte, improvisatsioon;
- teab ja oskab kuuldeliselt eristada muusikažanre marss, valss, polka;
- oskab suunavate küsimuste ja omandatud muusikaliste oskussõnade abil kirjeldada kuulatavat muusikat.

Hindamine

Teadmised ja oskused

Eesmärk: selgitada õpilasele õpetatud teoreetiliste teadmiste ja praktiliste oskuste taset, innustada õpilasi tegema iseseisvat tööd, äratada huvi erinevate ainevaldkondade vastu

Hindamisel arvestatakse:

- teadmiste , oskuste mahtu
- mõtestatust, õigsust, täpsust, kindlust
- loovat ja praktilist rakendamist
- keelelist korrektsust ja loogilisust

Vormid: kontrolltööd, tunnikontrollid, essee, praktilised ülesanded, kodused tööd, iseseisvad tööd, essee, referaat, uurimustöö, PowerPoint, õpimapp, loometöö

Hindamiskaala sobib kõige paremini faktiteadmiste, näiteks muusikalise terminoloogia (helivältused, rütmifiguurid, helistikud, oskussõnad jm) rakendamise kontrollimiseks. Õpilane peab teadma, mida ja kuidas hinnatakse, iga hindelise töö algusesse või lõppu on lisatud hinnete ja punktisummade tabel.

Hinne	Punktisumma	Kirjeldus
5	90 – 100	Õpilane omab õpitud materjalist väga häid teadmisi.
4	75 – 89	Õpilane omab õpitud materjalist häid teadmisi.
3	50 – 74	Õpilane omab õpitud materjalist rahuldavaid teadmisi.
2	20 – 49	Õpilane omab õpitud materjalist mitterahuldavaid teadmisi.
1	0 – 19	Õpilase teadmised õpitud materjalist on puudulikud.

Praktilised oskused: laulmine ja pillimäng

Eesmärk: saada ülevaade õpilase vokaalsetest võimetest, arendada muusikalist mälu (peast laulmise korral), arendada eneseväljendus ja esinemisjulgust.

Hindamise kriteeriumid:

- õpilane on õppinud pähe teksti (peast laulmise korral)
- õpilane esitab laulu õiges rütmis (on selle tunnis õppeprotsessis omandanud)
- õpilane teab laulu meloodiat (mitteviisipidajad püüavad häälega otsida helikõrgusi, mitte ei loe nagu luuletust)
- õpilane oskab laulda tunnis läbilauldud laule, tunneb laulmise käigus vajaminevaid muusikalisi märke, teab laulu järjekorda noodipildis.
- kasutab kaasmängudes ja/või *ostinato*' des keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt

Hinne kontsertarvestuse, retsensiooni eest.

Eesmärk: Viia õpilane elava muusika juurde, kasvatada neis huvi ja soovi kontsertidel käimise vastu ja laiendada silmaringi.

Vorm: Kirjalik retsensioon 10 päeva jooksul peale kontserti.

Eneseanalüüsioskus

Õpilane oskab kuulata iseennast ja kaaslasi ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerimisel

Osalusaktiivsus

Õpilane

- suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldumisvorme;

laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes

Hindamise kriteeriumid põhikoolis

Hinne	Kirjeldus
5	<p>Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga. Esitus on veenev ja enesekindel.</p> <p>Õpilane väljendab oma arvamust kuulatavast muusikast selgesõnaliselt, analüüsib ja selgitab seda väga põhjalikult, kasutades muusika oskussõnavara.</p> <p>Õpilane omab kindlaid teadmisi läbivõetud materjalide ulatuses</p> <p>Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse väga kohusetundlikult.</p> <p>Õpilase huvi, initsiatiiv, panus ja/või soov osaleda erinevates muusikalistes (sh tunnivälistes) tegevustes on väga suur</p>
4	<p>Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga, laulmisel on püüdlik ja innukas.</p> <p>Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta mõningal määral, analüüsib ja põhjendab seda, kasutades osaliselt muusika oskussõnavara.</p> <p>Õpilase teadmiste ja oskuste tase on hea.</p> <p>Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse kohusetundlikult.</p> <p>Õpilase huvi ja/või soov osaleda erinevates muusikalistes (sh tunnivälistes) tegevustes on piisavalt suur.</p>
3	<p>Õpilane laulab selge diktsiooniga, kuid on raskusi ühtlase ja täpse laulmisega. Esitus on ebakindel, esineb mõttepause ja eksimusi.</p> <p>Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta vähesele määral, analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vähest muusika oskussõnavara.</p> <p>Õpilase muusikateadmised ja oskused on rahuldavad, töödes esineb vigu, noodikiri lohakas, suhtub õppeülesannetesse hooletult</p> <p>Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse osalise kohusetundlikkusega.</p> <p>Õpilane näitab üles mõningast huvi ja/või soovi osaleda muusikalistes (sh tunnivälistes) tegevustes.</p>
2	<p>Õpilane laulab mitterahuldavalt ja vead on selgelt kuulda. Esinemine ei edasta laulu sõnumit.</p> <p>Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta ebapiisavalt, analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vaid üksikuid muusika oskussõnu.</p> <p>Õpilase teadmised ja oskused ei vasta nõuetele</p>

	Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse ebapiisava kohusetundlikkusega. Õpilane näitab üles väga vähest huvi ja/või soovi osaleda muusikalistes tegevustes
1	Õpilane ei tule laulu esitamisega toime. Õpilane ei ole täida etteantud õppeülesandeid. Õpilane ignoreerib ainet ja on täiesti passiivne

Kuidas ja mis tingimustel hinnatakse

Hinnatakse vastavalt Elva Gümnaasiumi hindamisjuhendile ja ainekava eesmärkidele viiepalli süsteemis. Õpetaja teavitab teemat alustades mida ja millal hinnatakse.

Hinnatakse 3 korda aastas ja kokkuvõttev hinne tuleb trimestri hinnetest.. Hinne ei ole aritmeetiline keskmine!

Õpilane peab sooritama kõik ettenähtud tööd.

Kokkuleppel on mittesooritatud töö studiumis märgitud !-ga, mis annab õpilasele teada tema tegemata tööst. Õpilane kellel on trimestrihinne „2“ või „1“ peab õppekava omandama ja tööd järele tegema täiendava õppetööna. Vastav märke pannakse studiumis hindele kommentaariks, mida ja millal järgi teha.

Konsultatsiooni ja järelvastamise ajad teatatakse õpilastele ja need on üleval ka kooli kodulehel aineõpetaja tunniplaanis

Kui õppeaines on trimestrihinne jäetud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust töid järgi teha, loetakse aastahinde väljapanekul antud trimestri vältel omandatud teadmised ja oskused vastavalt hindele „1“

Õpilane kellel on aastahinne „2“ või „1“ peab sooritama täiendava õppetöö.